

Amikor két ember családot alapít, nem csak arra vállalkozik, hogy egy lakásban élnek, esetleg gyermeket vállalnak, hanem kimondatlanul arra is, hogy erkölcsi értékeiket egyesítik. Ha ez az egyesítés nem történik meg, csak idő kérdése, hogy a család békéje, egysége mikor bomlik meg. A családi erkölcs viszont összekovácsolja a közösséget és ellenállóvá teszi a kihívásokkal szemben.

Amikor családi erkölcsről írok, sok embernek talán az istenhit, vagy a krisztusi tanítások mellett felépített családi élet jut eszébe, azonban az erkölcs olyan rendezőelv, amely erősebb, mint az ismeret, ugyanakkor működik akkor is, ha valaki nem hisz Istenben.

Az erkölcsöt, mint kötelességtudatot értelmezve, a család akkor működik helyesen, ha a kötelességek igazságosan leosztottak, azokat a család egyetlen tagja sem kérdőjelezi meg, és mindenki hűen teljesíti a saját kötelességét. Az ilyen család egységet képez, amelyben egységes ingerekre a család egységes válaszokat képes adni. A kötelességek igazságos leosztása a családtagjainak életkori és nemi sajátosságaitól függ, erről a kategória egyéb cikkeiben már írtam. Mit jelent az egységesség? Például azt, hogy a családtagjai (a gyermekek is) tisztában vannak a család képességeivel és lehetőségeivel és azokkal képesek együtt élni. Ha szűkülnek a család anyagi lehetőségei, akkor a család minden tagja képes megérteni ezt, és ennek megfelelően az igényeket is visszafogni. A család egysége csak közösen kitűzött elvek, és azok sértetlensége mellett működhet. A tudatos családalapítók ezeket az elveket hosszú-hosszú beszélgetések alatt fektetik le, és a későbbiekben ezekhez tartják magukat. Ilyen elvek a következők.

- A bizalom elve. Ez az elve azt fejezi ki, hogy a család minden tagja nyitott a többiek igényeinek, vagy közléseinek lehetőleg fájdalom nélküli befogadására, illetve teljesítőképességének függvényében annak szolgálatára.
- A hűség elve elengedhetetlen annak érdekében, hogy a család egysége megtartható legyen. Nem csak a testi hűségre gondolok itt elsősorban, hanem a közösen megállapított célokhoz, és a célok eléréséhez szükséges elvekhez történő hűségre is.
- A kreatív törekvés elve. Minden embernek, így a családnak is akadnak kihívásai az életben. Ennek az elvnek akkor tud megfelelni, ha a kihívásokban nem a nehézségekre, a gyengeségekre koncentrál, hanem az erősségekre és a megoldási lehetőségekre, feltételezve azt, hogy mindig van megoldása egy adott szituációnak.
- Az elfogadás elve. Mondhatjuk a szeretet elvének is. A család tagjai akkor járnak el helyesen ennek az elvnek a követésekor, ha a család bármely tagjának megbotlásakor nem a családtag kiközösítése (megtagadása), hanem a családtag okainak a megismerése és a helytelen dolgok kijavítása a cél.
- Őszinte kommunikáció elve. A család ahhoz, hogy mindenkor a legjobb minőségű döntést tudja meghozni, a legjobb minőségű információra van szüksége. Ez a feltétel akkor teljesül, ha a családtagok minden pillanatban képesek megosztani igényeiket, vágyaikat, azokat az eseményeket, amelyek a család többi tagjára is hatással lehet.

- A felelősség elve. A szabadsággal szemben a család akkor képes az egységét fenntartani, ha a családi folyamatok az önkéntesség elvén működnek. Ez afféle kötelesség tudat, amelyben mindenki ellenvetés nélkül elvégzi azt a feladatot, amelyben a család létfenntartási-, fajfenntartási-, érzelmi-, és intellektuális szükségletei kielégülnek.
- A szabadság elve. Minden ember számára kivétel nélkül fontos alapelv. Ha a család ezt nem tudja biztosítani, akkor az ember szabadságvágya eltérítheti a kijelölt úttól. Ennek az elvnek a szellemében mindenki megélheti szabadon a vágyait, azzal a feltétellel, hogy az nem árt a családnak.

A családi erkölcs az, ha a fenti elveket minden tag elfogadja és követi azt. Ennek feltétele, hogy a családalapító felnőttek a családalapítás előtt elkötelezzék magukat az elvekhez, illetve születendő, vagy örökbefogadott gyermekeiknek is megtanítsák. Sajnos, a családok legnagyobb többsége sem a tudatos családalapításban, sem az erkölcsi alapokon történő gyermeknevelésben nem jeleskedik. Ezért terjed a bűn a világon és ezért szorul háttérbe mindenhol az erkölcs. A fenti elvekben nem említettem olyan elveket, amelyek bár szintén erkölcsi elvek, a fenti elvek mentén, a tudati evolúció során minden ember eljuthat ezekre a következtetésekre. Ilyenek az élet-, a házasság-, az emberi méltóság-, a tulajdon-, és a személyiség védelme, amely a keresztény emberek számára a tíz parancsolatban ölt testet. Helyes családi erkölcs akkor alakul ki, ha az erkölcs alapjait helyesen fektetik le (helyes tanulás), ha az alapokat letevő emberek hitelesek (be is tartják, amiről tanítanak), illetve a család minden tagja (nem csak az alapítók, de a gyermekek is) egyetértenek vele, saját magukra nézve követendőnek tartják. Vannak emberek (gyermekek is), akik feltétlen bizalommal tudnak követni egy erkölcsi elvet, akkor is ha azt nem értik, illetve vannak olyanok, akik csak akkor képesek azt elfogadni, ha az az értelmüket is megszólítja. Az utóbbi esetben a tanítás igen mély ismereteket feltételez, csak olyan képes helyesen erkölcsre nevelni, aki ismeri a lélek összefüggéseit.

Ha egy család életét nem a helyes erkölcs, hanem családi horoszkópok és más zagyvaságok irányítanak, akkor az a család kiszolgáltatottá válik. A helyes erkölcs szerint működő családok lelkülete azonban ellenáll minden egységet bomlasztó ingernek. Remélem, egyszer megérti, hogy mit jelent az a krisztusi tanítás, hogy „két ember hite, Isten akarata”. Egy család, aki egységes erkölcsi rendben éli életét, annak tudnia kell Isten létezéséről is, mert az egységes erkölcsben megélhető Isten jelenléte.